

3.část

Rozvoj grafomotoriky, počáteční psaní

Osnova:

Vznik a vývoj písma

Dětská kresba a příprava na psaní v předškolním věku

Rozvoj jemné motoriky – příklad využití Montessori pomůcek

Základní metody ve výuce psaní v historii

Současná výuka počátečního psaní – RVP ZV, pomůcky, hodnocení psaní

Etapy výuky psaní (při analyticko - syntetické metodě)

Levák a psaní

Literatura a odkazy:

FABIÁNKOVÁ, B., HAVEL, J., NOVOTNÁ, M. *Výuka čtení a psaní na 1.stupni základní školy*. Brno 1999

FASNEROVÁ, M. *Prvopočáteční čtení a psaní*. Praha: Grada 2018

MIČÁKOVÁ, R. *Grafomotorika a počáteční psaní*. Grada 2009

VODIČKA, I. *Nechte leváky drápat*. Praha: Portál 2015

<https://www.levactvi.cz/>

Pomůcky:

Ukázky pomůcek a materiálů pro předškolní věk a 1.třídou (písanky, grafomotorická cvičení...)

Studijní materiál

Vznik a vývoj písma

První písma – obrázková, postupem doby – písmo hláskové.

Psací látky - hliněné tabulky (starověk), papyrus (Egypt), pergamen (Malá Asie – město Pergamon, Řekové), papír (objeven v Číně)

Psací nástroje - třtinové pero – rydlo – štětec – husí brk – ocelové pero s násadkou – psací stroj

knihtisk

Znaky písma

Kvalitativní

- tvar, velikost, úměrnost a stejnoměrnost velikosti, jednoznačnost a přípojnost, sklon, hustota a rytmizace, úprava písemností

Kvantitativní

- rychlost psaní

Metoda Dobrého startu

3 stupně cvičení

- pohybové cviky
- cvičení pohybově akustická
- cvičení pohybově-akusticko-zraková

Základní metody ve výuce psaní v historii

Metoda kopírovací, pauzovací, syntetická, taktovací, fyziologická (americká), psychologicko – fyziologická, globální, analyticko - syntetická

Psychologické základy psané řeči

Současná výuka počátečního psaní – RVP ZV

Písemný projev (RVP ZV 1.-5.ročník)

- základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem);
- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu);
- Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

Etapy výuky psaní (při analyticko - syntetické metodě)

1. Období přípravných cviků na psaní (předslabikářové období)
2. Období vlastního nácviku písma (slabikářové období)
3. Období zdokonalování rukopisu (poslabikářové období)

Výuka psaní při genetické metodě

Projevy dysgrafie a její reedukace

CO JE JINAK?

analyticko-syntetická metoda

SLABIKOVÁNÍ

Nejdříve děti z hlásek skládají slabiku, skládáním slabik vzniká slovo,
např.: T- E = TE, T - A = TA, TE + TA = TETA.

4 TVARY PÍSMEN NAJEDNOU

děti se hned učí 4 tvary písmen

KRÁTKÁ DOBA NA UVONĚNÍ RUKY

uvolňovací cviky před psaním
3 týdny až 1 měsíc

dlouho trvá, než jsou děti schopny číst smysluplný text

děti se více spoléhají na pomoc učitele - zapíše jim úkoly, podepíše nebo orazítkuje práce

výuka psacího písma začíná již počátkem října, kdy ruka není dostatečně uvolněná

genetická metoda

HLÁSKOVÁNÍ, ČTENÍ CELÉHO SLOVA NAJEDNOU

Čteme po hláskách celé slovo najednou, neslabikujeme!
T- E -T -A = TETA.

JEN VELKÁ TISKACÍ PÍSMENA

děti se učí nejdříve jen jeden tvar písmen (velká tiskací)

DOSTATEK ČASU NA UVOLNĚNÍ RUKY

uvolňovací cviky před psaním
4 - 5 měsíců

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

děti od počátku čtou s porozuměním, brzy se naučí číst

VELKÁ MOTIVACE

děti čtou velmi brzy, píší krátké vzkazy, jsou samostatnější - samy si zapisují od počátku úkoly, podepisují si své práce

výuka psacího písma začíná až kolem 2 pololetí, kdy je ruka dostatečně uvolněná